

MOŽNOSTI PŮSOBENÍ LETECTVA NEPŘÍTELE NA MÍSTA VELENÍ

Vojenské velení USA a jejich spojenců ve vojenských blocích věnuje mimořádnou pozornost dalšímu rozvoji vojenského letectva a kosmických sil a zdokonalení způsobů jejich bojového použití. Těmto silám se připisuje mimořádně významná úloha.

Nepřátelské letectvo je jednou z nejúčinnějších a nejpravděpodobnějších prostředků použitých k ničení míst velení v podmínkách evropského válčiště.

Značná hustota letectva v zájmovém prostoru, technické parametry i výzbroj umožňují napadnout místa velení ve všech fázích bojové činnosti ve dne i v noci a to širokou škálou prostředků: jadernými, chemickými, biologickými i konvenčními. Výzbroj letounů je plně účinná na živou sílu a techniku míst velení. Kromě zbraní hromadného ničení jsou nebezpečné nově zaváděné „plošné“ zbraně, které umožňují ničení bez úplných zpravodajských podkladů.

Na základě vyhodnocení dislokace nepřátelského letectva a důležitosti jednotlivých operačních směrů může do prostoru ČSSR a proti vojskům ČSLA působit do 600 letounů, z toho do 300 stíhacích bombardovacích, do 150 stíhacích, 100 průzkumných a 50 bombardovacích.

Některé zásady bojového použití stíhacího bombardovacího, bombardovacího a vojskového letectva

Stíhací a bombardovací letectvo tvoří základní údernou sílu taktického letectva a proto se podílí na plnění všech nejdůležitějších úkolů. Hlavní náplní je ničení prostředků jaderného napadení a letectva protivníka v rámci boje o jadernou a vzdušnou nadvládu v jaderné válce (ničení letectva protivníka v rámci boje o nadvládu ve vzduchu v bezjaderné válce), ničení a narušování dopravy a přesunů při plnění úkolů izolace bojiště a přímá letecká podpora boje pozemních vojsk. Plní rovněž úkoly leteckého průzkumu, protivzdušné obrany a může se účastnit i další

speciální činnosti jako např. vedení psychologické války apod.

Rozdělení bojového úsilí na plnění jednotlivých úkolů při zahájení války a v jejím průběhu, vedené jadernými zbraněmi a konvenčními prostředky uvádí **tabulka 1.**

Nepřítel věnuje umlčování a ničení míst velení, zejména operačního a operačně taktického stupně, mimořádnou pozornost. Tyto cíle staví v pořadí důležitosti na druhé až třetí místo, hned za prostředky jaderného napadení a letectvo protivníka. Místa velení jsou cílem úderů jak při

Tabulka 1

Úkol	Omezená válka		Jaderná válka	
	na začátku války %	průběh %	na začátku války %	průběh %
Vybojování jaderné a vzdušné nadvlády	70	20	80	50
Izolace prostoru bojové činnosti	—	10	—	20
Vedení vzdušného průzkumu	20	20	20	20
Přímá letecká podpora boje pozemních vojsk	10	50	—	10

plnění úkolů boje o jadernou a vzdušnou nadvládu, tak i při přímé podpoře boje pozemních vojsk.

Při rozmístění letišť stíhacího bombardovacího letectva ve vzdálenosti 200 až 400 km od linie fronty na začátku války a průměrně 300 km v jejím průběhu a míst velení vševojskové armády do 100 km, činí vzdušná vzdálenost 300–500 km. Dolety používaných typů letounů plně zabezpečují přilet letounů v malé a přízemní výšce, což usnadňuje překonání PVO protivníka a získání momentu překvapení, jakož i potřebný manévry v prostoru cíle. Také dosah používaných radionavigačních prostředků zabezpečuje přesný přilet do prostoru cíle i za ztížených povětrnostních podmínek a v noci.

Bombardovací letectvo plní obdobné úkoly jako stíhací bombardovací letectvo. Také tento druh letectva může umlčovat a ničit místa velení, zejména velitelská stanoviště operačního stupně, v rámci boje o jadernou vzdušnou nadvládu a při přímé podpoře boje pozemních vojsk. Jak ukazují zkušenosti z války v Koreji a Vietnamu, není použití bombardovacího letectva při podpoře boje pozemních vojsk, zvláště při vedení války pouze konvenčními zbraněmi, žádnou zvláštností. Radionavigační zabezpečení umožňuje uskutečňovat úderů za všech povětrnostních podmínek ve dne i v noci, přesné nalétnutí na cíl a automaticky shoz pum.

I když jsou počty vojskového letectva značně vysoké, je jejich výzbroj k ničení odolných cílů poměrně málo účinná. Také prostor jejich bojové činnosti je omezen na malou hloubku. Proto se dá předpokládat, že vojskové letectvo z míst velení vševojskové armády bude zpravidla napadat pouze předsunutá velitelská stanoviště.

Nezbytným předpokladem k uskutečnění úderů na místa velení je zjistit jejich

rozmístění. Pravděpodobný nepřítel je schopen komplexním využitím prostředků průzkumu vést průzkum do celé hloubky operační sestavy armády a pohotově soustředovat tyto prostředky do zájmových prostorů. Z hlediska míst velení vševojskové armády jsou z prostředků průzkumu nejnebezpečnější rádiový průzkum, diverzní průzkumové jednotky hloubkového průzkumu a vzdušný průzkum.

Je velmi nesnadné jednoznačně stanovit, zda bude nepřítel ničit místa velení ihned po jejich zjištění nebo bude dobu jejich ničení přizpůsobovat celkovému zámyslu operace, tj. napadat je v rozhodujících fázích (např. před zahájením útoku apod.). V tomto případě budou sice místa velení vyřazována z činnosti v době pro nepřítel nevhodnější, avšak současně tento způsob poskytuje určitou možnost vyhnout se úderům nepřítelů manévrem do prostoru nového rozmístění. Vzhledem k důležitosti míst velení operačního stupně můžeme předpokládat, že velitelská stanoviště vševojskové armády budou spíše napadána ihned po jejich zjištění.

Místa velení vševojskové armády bude tedy nejčastěji napadat stíhací bombardovací letectvo. Způsob úderů bude záviset zejména na

- použitých prostředcích ničení (ZHN, klasické zbraně);
- povětrnostních a geografických podmínek v prostoru rozmístění míst velení;
- účinnosti PVO míst velení.

K ničení a umlčování míst velení vševojskové armády nelze vyloučit ani použití bombardovacího a vojskového letectva.

Doba úderu po zjištění místa velení bude záviset zejména na

- zámyslu nepřítelů;
- druhu a fázi bojové činnosti;
- důležitosti zjištěného místa velení.

Počty letounů, potřebné k umlčení a ničení míst velení vševojskové armády

Při stanovení počtů letounů, potřebných k umlčení a ničení míst velení vševojskové armády, je třeba vycházet z charakteristiky jednotlivých míst velení, upřesnit pojem umlčování a ničení a osvětlit vliv stupně ženijního budování míst velení na účinnost použitých prostředků ničení.

V soudobých podmínkách, kdy je nutné předpokládat i při zahájení války pouze klasickými zbraněmi přechod na použití jaderných zbraní, se prostory rozmístění míst velení značně zvětšily. Možné velikosti prostorů rozmístění (v km²) jednotlivých míst velení vševojskové armády jsou:

VS vševojskové armády 10

PVS vševojskové armády 1

TVS (ZVS) vševojskové armády 4—9

Hlavním místem velení vševojskové armády je velitelské stanoviště. Osoby a technika, rozmístěné na VS, se zpravidla člení do několika skupin, jako např. skupina velitele, skupina druhů vojsk, skupina zabezpečení, spojovací uzel apod. V uvedeném prostoru rozmístění VS nejsou tyto skupiny umístěny rovnoměrně po celé ploše, ale v dílčích celcích tak, aby jejich rozptýlením byly vytvářeny příznivé podmínky z hlediska ochrany proti jaderným zbraním. Z hlediska funkce VS nemají vytvářené skupiny stejnou důležitost a vyřazení jednotlivých skupin tedy ovlivní výkon funkce nestejným způsobem. Také rozdělení osob a techniky do těchto skupin není rovnoměrné. Tomu odpovídá i různá plocha, kterou zaujímají (zpravidla nepřesahuje u jedné skupiny 0,3 km²).

Pod pojem umlčení místa velení chápeme vyřazení do 20 % živé síly a techniky místa velení nebo přerušení činnosti na dobu 1—2 hodiny. Pod pojmem ničení místa velení rozumíme zničení minimálně 40 % živé síly a techniky místa velení nebo dlouhodobější vyřazení z činnosti.

Čím lépe bude místo velení po ženijní stránce vybudováno, tím větší počet letounů bude třeba k jeho umlčení nebo zničení. K usnadnění výpočtů je možno používat tzv. „stupně ochrany“, které jsou charakterizovány tím, že k ukrytí živé síly a techniky je využito:

0 stupeň: nekrytá živá síla a technika;

1. stupeň: okopů a zákopů;

2. stupeň: nakrytých okopů, zákopů a sklepů budov;

3. stupeň: úkrytů jednoduchého typu, zpevněných sklepů budov;

4. stupeň: úkrytů lehkého typu;

5. stupeň: úkrytů těžkého typu;

6.—7. stupeň: pozemních krytů.

Výhodou tohoto seřazení je, že se zasažená plocha při použití stejných ničivých prostředků bude postupně vždy při vyšším stupni snižuje asi na polovinu.

Při budování míst velení v polních podmínkách bude využíváno v menším rozsahu 3.—4. stupně, široce 1.—2. stupně ochrany.

Použití zbraní hromadného ničení

K umlčování velitelského a týlového velitelského stanoviště vševojskové armády může nepřítel použít jaderné pumy ráže 40, 60 a 75 kt, k umlčení předsunutého velitelského stanoviště ráže 2 a 10 kt. Ke splnění tohoto úkolu postačí 1—2 jaderné pumy, tj. dvojice až dva roje letounů.

K ničení jednotlivých míst velení vševojskové armády by mohl nepřítel použít:

— k ničení PVS jaderné pumy ráže 10 a 40 kt;

— k ničení VS a TVS jaderné pumy ráže 60, 75 a 130 kt.

Ke splnění úkolu by byly potřebné 2 až 4 jaderné pumy, tzn. 1—4 roje letounů.

Potřebný počet letounů k umlčení a ničení míst velení vševojskové armády při použití otravných látek typu sarin a yperit udává **tabulka 2**.

Tabulka 2

Typ letounu	PVS		VS		TVS	
	sarin	yperit	sarin	yperit	sarin	yperit
a) umlčení stíhací bomb.	2—4	4—8	8—16	20—40	6—12	16—30
bombardovací	—	—	1—2	3—6	1—2	2—4
b) ničení stíhací bomb.	4—8	8—16	16—32	40—80	12—24	30—60
bombardovací	—	—	3	6—12	3	6—9

Tabulka 3

Prostředky ničení	Plošný účinek ničení jednoho letounu typu (m²)		
	F-4C	F-104G	G-91
Letecké pumy	40 000—50 000	10 000—15 000	2 000—3 000
Letecké rakety	70 000—90 000	15 000—25 000	20 000—30 000
Řízené střely	25 000—30 000	10 000—15 000	6 000—8 000
Letecké pumy	B-52	VULCAN	VAUTOUR
	150 000—200 000	60 000—80 000	20 000—30 000

Nejúčinnější bojová otravná látka je VX GAS. Při jejím použití se počet letounů, potřebných k umlčení a ničení míst velení, sníží na třetinu až čtvrtinu ve srovnání se sarinem.

Použití bojových biologických prostředků letectvem by bylo z hlediska potřebného počtu letounů vysoce efektivní, poněvadž k zamoření jednoho místa velení by postačoval jediný letoun. Nevýhodou použití těchto prostředků je opožděné působení (až po uplynutí inkubační doby).

Použití klasických prostředků ničení

Při výpočtu letounů, potřebných k umlčení a ničení míst velení při použití klasických prostředků ničení, můžeme vycházet z plošných možností ničení jednotlivých druhů letecké výzbroje. Tyto možnosti charakteristických typů stíhacích bombardovacích letounů a bombardovacích letounů při nultém stupni ochrany živé síly a techniky uvádí **tabulka 3**.

Z tabulky vyplývá, že neúčinnější prostředek ničení nekryté živé síly a techniky jsou letecké rakety. Použití protizemních

řízených střel s konvenční náplní by bylo vzhledem k jejich ceně málo efektivní.

Na základě výpočtů je možné přistoupit ke stanovení potřebných počtů letounů k umlčení a ničení jednotlivých míst velení vševojskové armády. Tyto údaje jsou uvedeny v dalších tabulkách.

a) Předsumuté velitelské stanoviště:

Vzhledem k soudobým bojovým podmínkám a možnostem ženijního budování lze předpokládat, že u PVS bude dosaženo zpravidla pouze prvního stupně ochrany, tj. vybudování okopů a zákopů. Za tohoto předpokladu by byly žádoucí k umlčení a ničení předsumutého velitelského stanoviště počty stíhacích bombardovacích letounů podle **tabulky 4**.

VS a TVS mohou být v soudobých podmínkách vybudovány buď v lesích, osadách nebo kombinovaným způsobem. Stupeň ženijní ochrany nepřestoupí zpravidla v průměru 2.—3. stupeň při přesunu jednou za den, 2. stupeň při častějších přesunech. Tomuto předpokladu odpovídají počty letounů k umlčení a ničení podle **tabulky 5**.

Tabulka 4

Stupeň ženijního budování	Typ letounu		
	F-4C	F-104G	G-91
a) umlčení:			
Nekrytá živá síla a technika, PVS na přesunu	1	1—2	1—2
Živá síla a technika v okopech nebo zákopech	1—2	2—4	4—6
b) ničení			
Nekrytá živá síla a technika, PVS na přesunu	2	2—4	2—4
Živá síla a technika v okopech nebo zákopech	2—4	6—8	8—12

Tabulka 5

Stupeň ženijního budování	Typ letounu		
	F-4C	F-104G	G-91
a) umlčení: Nekrytá živá síla a technika, VS (TVS) na přesunu	3 – 4	10 – 12	10 – 12
Živá síla a technika v okopech, zákopech, sklepích, úkrytech	12 – 16	24 – 32	48 – 64
b) ničení Nekrytá živá síla a technika, VS (TVS) na přesunu	6 – 8	20 – 24	20 – 24
Živá síla a technika v okopech, zákopech, sklepích, úkrytech	24 – 32	48 – 64	96 – 128
a) umlčení Živá síla a technika v okopech, zákopech, sklepích, úkrytech	B-52	VULCAN	VAUTOUR
	4 – 6	12 – 16	36 – 45
b) ničení Živá síla a technika v okopech, zákopech, sklepích, úkrytech	8 – 12	24 – 32	72 – 90

Tabulka 6

Způsob rozmístění VS a doba ženijního budování	Počty letounů		
	30 F-104G	15 F-4C	6 B-52
Rozmístění VS v terénu:			
– po 3 hodinách ženijního budování	70	92	42
– po 6 hodinách ženijního budování	42	60	25
– po 12 hodinách ženijního budování	20	30	12
Kombinované rozmístění:			
– po 3 hodinách ženijního budování	62	82	40
– po 6 hodinách ženijního budování	40	57	25
– po 12 hodinách ženijního budování	6	19	3
Za přesunu:	85	100	80

Vliv stupně ženijního vybudování a způsobů rozmístění VS je možno také vyjádřit procenty předpokládaných ztrát na živé síle při leteckém úderu (viz tabulka 6).

Úkol umlčet nebo i ničit místa velení vševojskové armády neklade tedy na letectvo nepřítel při použití zbraní hromadného ničení vysoké nároky co do počtu po-

třebných letounů (bez úvahy účinnosti vlastní PVO).

Při použití konvenčních prostředků ničení mají největší účinek na ženijně vybudovaná místa velení letecké pumy. Proti nekryté živé síle a technice jsou vysoce efektivní letecké rakety.

Enormní zvyšování potřebného počtu letounů k umlčování a ničení míst velení

při ženíjním budování prostoru rozmístění ukazuje, že efektivní způsob napadení míst velení bude působení proti těmto cílům:

- při zaujímání nového prostoru rozmístění;
- při opouštění vybudovaného prostoru rozmístění;

Bojové možnosti pravděpodobného nepřítele při leteckých úderech na místa velení

V další úvaze vycházím z pravděpodobných počtů letectva nepřítele, které mohou působit proti vojskům ČSLA, bojového úsilí letectva a rozdělení bojového úsilí na plnění jednotlivých úkolů. Tyto údaje jsou uvedeny v 1. a 2. části.

V uváděných počtech letounů nejsou zahrnuty možnosti jejich snížení v důsledku:

- ztrát, způsobených činnostmi vlastního letectva, raket a prostředků PVO;
- technické mobilnosti letounů;
- vyčlenění záloh letounů nebo letounových vzletů.

Při započtení koeficientu technické pohotovosti letounů (0,7–0,8) a vyčleněných záloh (20 %) je možné stanovit, že úderů se může zúčastnit cca 190 stíhacích bombardovacích letounů.

Bojové úsilí je v různých fázích boje rozdílné, ale v průměru se pohybuje v rozmezí 2–3 vzlety na letoun denně, tzn., že uvedený druh letectva může denně vykonat průměrně 475 vzletů.

Nepřítel ničí místa velení jak při plnění úkolů vybojování jaderné a vzdušné nadvlády, tak i přímé podpory boje pozemních vojsk, což podle tabulky v 2. části představuje v průměru 70 % stanoveného bojového úsilí.

Poněvadž však při plnění těchto úkolů jsou napadány i jiné cíle, než pouze místa velení, nutno podle zkušeností stanovit úsilí, jež bude vyčlenováno k umlčování a ničení míst velení. Vzhledem k důležitosti míst velení, zejména velitelských stanovišť, můžeme předpokládat, že z vyčleněného úsilí bude použito proti místům velení do 30 % vzletů, určených k vybojování jaderné a vzdušné nadvlády a podpoře boje pozemních vojsk, tj. do 21 % všech bojových vzletů, což podle našich předpokladů představuje cca 100 letounových vzletů denně.

V 3. části byly stanoveny počty letounů, potřebných k umlčení a ničení míst velení vševojskové armády. Kromě nich bude nepřátelské letectvo napadat i místa velení frontu a divizí. Při použití klasických prostředků ničení je zapotřebí k dosažení stejných výsledků vzhledem k množství sil a prostředků (rozloze) a stupni ženíjního

— za přesunu místa velení do nového prostoru.

V těchto etapách se totiž jednak zvyšují demaskující příznaky, umožňující zjistit místa velení a jednak se podstatně snižují obranné a ochranné možnosti místa velení.

budování (době setrvání na jednom místě) při úderech na místa velení frontu pěti až desetinásobného, na místa velení divize osminy až desetiny počtu letounů ve srovnání s místy velení vševojskové armády. Za tohoto předpokladu nebude zpravidla ničit (vzhledem k potřebnému počtu letounů) VS a TVS frontu stíhací bombardovací letectvo.

Kromě toho je nutné při výpočtu četnosti působení nepřátelského letectva proti místům velení vycházet z těchto zjednodušujících předpokladů:

— nemění se složení jednotlivých druhů letectva;

— výzbroj a používané typy letounů stíhacího bombardovacího letectva se přibližují typu F-4C, tzn., že při dalších výpočtech budou jako základní brány normy tohoto typu letounu;

— i při použití jaderných zbraní budou VS svazků a všechna PVS ničit konvenční zbraně;

— nejsou zvažovány možnosti nepřátelského průzkumu zjišťovat místa velení a potřebný čas od zjištění cíle k jeho napadení;

— není brána v úvahu pravděpodobnost přiletu k cíli a pravděpodobnost zásahu cíle.

Za těchto předpokladů by bylo žádoucí k umlčení míst velení pravděpodobné počty letounů **podle tabulky 7.**

K ničení míst velení by byly nutné pravděpodobné počty letounů podle **tabulky 8.**

Ze srovnání počtů letounových vzletů, které může pravděpodobný nepřítel denně vyčlenit k úderům na místa velení (100) a potřebného počtu letounů k umlčení (48 až 194) nebo k ničení (96–220) míst velení je možné vyvodit tyto závěry:

— nepřítel může v jaderné válce denně umlčet všechna místa velení na stupni divize—front, v bezjaderné válce nejméně 50 % těchto míst velení;

— nepřítel může v jaderné válce denně zničit nejméně polovinu míst velení na stupni divize—front, v bezjaderné válce téměř polovinu míst velení na stupni divize—armáda;

— nepřítel může různě kombinovat tyto možnosti.

Tabulka 7

Místa velení	Prostředky ničení	Počet letounů
a) v jaderné válce 1 PVS F, 2 PVS A	klas.	8 – 14
1 VS, 1 TVS F	jader.	4 – 16
2 VS, 2 TVS A	jader.	8 – 32
14 – 16 VS d	klas.	28 – 32
	celkem	48 – 94
b) v omezené válce: 1 PVS F, 2 PVS A	klas.	8 – 14
1 VS, 1 TVS F	BOL, BBP	42 – 84
2 VS, 2 TVS A	klas.	48 – 64
14 – 16 VS d	klas.	28 – 32
	celkem	126 – 194

Tabulka 8

Místa velení	Prostředky ničení	Počet letounů
a) v jaderné válce: 1 PVS F, 2 PVS A	klas.	16 – 28
1 VS, 1 TVS F	jader.	8 – 32
2 VS, 2 TVS A	jader.	16 – 64
14 – 16 VS d	klas.	56 – 64
	celkem	96 – 188
b) v omezené válce: 1 PVS F, 2 PVS A	klas.	16 – 28
2 VS, 2 TVS A	klas.	96 – 128
14 – 16 VS d	klas.	56 – 64
	celkem	168 – 220

Pravděpodobnost umlčení nebo zničení míst velení vševojskové armády

Pravděpodobnost umlčení nebo zničení míst velení vševojskové armády závisí na pravděpodobnosti

- zjištění míst velení,
- napadení míst velení,

- přiletu letounu k cíli,
- zásahu cíle.

Pravděpodobnost zjištění míst velení vševojskové armády se podle studií katedry 403 VA AZ pohybuje v rozmezí 0,5 až

Tabulka 9

Místo velení	Počet	Koeficient
VS frontu	1	40
TVS frontu	1	25
VS armády	2	7
TVS armády	2	4
PVS frontu	1	3
VS divize	14 – 16	1
PVS armády	2	0,5

0,9. Při konkretizaci je nutné uvažovat řadu faktorů jako např. druh bojové činnosti, činnost vlastního místa velení, terén v prostoru rozmístění, povětrnostní podmínky apod. Hodnotu pravděpodobnosti rovněž ovlivňuje skutečnost, jde-li o PVS, TVS nebo VS. Obecně však můžeme stanovit, že pravděpodobnost zjištění VS může být 0,75, TVS 0,65, PVS 0,6.

Pravděpodobnost napadení míst velení vševojskové armády bude záviset především na možnostech vzdušného nepřítelů a důležitosti jednotlivých míst velení. Možnosti vzdušného nepřítelů jsou vyjádřeny v závěru čtvrté části. Podle důležitosti můžeme místa velení jednotlivých stupňů, uváděná ve čtvrté části zařadit podle tabulky 9.

Při stanovení koeficientů byl brán v úvahu průměrný počet svazků (svazů), kterým velí nadřazený stupeň velení. Za základ byl vzat svazek (VS divize = 1). Důležitost míst velení na jednom stupni je vyjádřena poměrem: 10 (VS) : 6 (TVS) : 1 (PVS). Výsledná čísla byla zaokrouhlena.

Stanovené pořadí důležitosti jednotlivých míst velení ovlivňuje i pořadí napadení cílů. Při nedostatku bojového úsilí k napadení všech cílů — míst velení — budou přednostně napadány cíle s vyšším koeficientem, tj. především VS a TVS frontu a armád. Tento předpoklad podporuje skutečnost, že jde o omezený počet cílů

(6), ztím co největší počet cílů (okolo 60 % všech cílů) tvoří VS divizí. Volbu cílů však budou ovlivňovat i další skutečnosti.

Porovnáním možností vzdušného nepřítelů a důležitosti jednotlivých míst velení vševojskové armády můžeme stanovit pravděpodobnosti napadení (viz tabulku 10).

Pravděpodobnost přiletu k cíli ovlivňuje zejména účinnost vlastní PVO, technická kvalita letounů, dále kvalita radionavigačního zabezpečení, povětrnostní podmínky, výška letu, terén, stav výcviku leteckého personálu apod. Tato pravděpodobnost bude zpravidla nejnižší na počátku války v době, kdy vojska bojují v blízkosti státní hranice (PVOS a PVOV brání společně vzdušný prostor). Průměrná hodnota pravděpodobnosti přiletu k cíli může (na základě porovnání s účinností vlastní PVO) dosahovat hodnotu 0,6–0,7.

Pravděpodobnost zásahu cíle je závislá zejména na účinnosti PVO cíle, kvalitě výcviku osádek, přesnosti radionavigačních zařízení, povětrnostních podmínek, použitých prostředků ničení, způsobu úderu na cíl, terénu v prostoru cíle, maskování a velikosti cíle apod. Většinou jde o malorozměrné, zamaskované cíle. Pravděpodobnost zásahu cíle bude tedy v konkrétních podmínkách značně kolísat, v průměru však může dosahovat hodnoty 0,4–0,6.

Pravděpodobnost umlčení nebo zničení

Tabulka 10

Druh války	VS		TVS		PVS	
	umlčování	ničení	umlčování	ničení	umlčování	ničení
jaderná	1	1	1	1	1	0,2
omezená	0,9	0,8	0,6	0,5	0,1	0,05

Tabulka 11

Druh války	VS		TVS		PVS	
	umlčování	ničení	umlčování	ničení	umlčování	ničení
jaderná	0,18–0,315	0,18 až 0,315	0,156–0,273	0,156 až 0,273	0,144–0,252	0,029 až 0,051
omezená	0,162–0,284	0,144 až 0,252	0,094–0,164	0,078 až 0,137	0,014–0,025	0,007 až 0,013

míst velení vševojskové armády můžeme za uvedených podmínek matematicky vyjádřit takto:

$$P_{\text{umlčování}} = P_{\text{zjištění}} \cdot P_{\text{napadení}} \cdot P_{\text{přiletu}} \cdot P_{\text{zásahu}}$$

Konečné hodnoty pravděpodobnosti umlčování nebo ničení míst velení vševojskové armády po dosažení důležitých pravděpodobností udává **tabulka 11**.

Z tabulky vyplývá, že na základě uvedených předpokladů má největší pravděpodobnost umlčení nebo zničení VS, dále TVS a nejmenší PVS. Pravděpodobnost vyřazení je větší v podmínkách vedení jaderné války.

Uvedené hodnoty pravděpodobnosti udávají možnosti nepříteli napadat místa velení vševojskové armády v průběhu jednoho dne.

Pravděpodobnost napadení PVS se však zvýší v důsledku bojové činnosti vojenského letectva, která nebyla při výpočtech zvažována.

Vysoká pravděpodobnost napadení míst velení vševojskové armády letectvem představuje vážnou угрозу nepřetržitosti velení a tím i úspěchu operací vlastních vojsk. Ke snížení tohoto nebezpečí je nutné přijímat konkrétní opatření, směřující zejména ke zvýšení ochrany osob a techniky míst velení před ničivými účinky nepřátelských vzdušných úderů.

Nepřímé působení nepřátelského letectva na místa velení

Do nepřímého působení nepřátelského letectva na místa velení můžeme zahrnout především vedení vzdušného průzkumu, omezení činnosti míst velení v důsledku leteckých poplachů, popř. jiné vlivy.

Vzdušný průzkum je důležitým zdro-

jem informací o rozmístění a činnosti míst velení. Jeho předností oproti jiným druhům průzkumu je zejména rychlé vyhodnocování získaných zpráv a možnost bezprostředního využití získaných zpráv, tj. napadení cíle ihned po zjištění.

Další možností nepřímého působení nepřátelského letectva na místa velení je omezení jejich činnosti v důsledku vyhlašování leteckých poplachů. Vzdušný poplach se vyhlašuje při přiblížení nepřátelských letounů do prostoru rozmístění místa velení nebo směřuje-li trať letu do tohoto prostoru. Při tom cílem úderu nemusí být ve většině případů místo velení, ale cíle v jeho blízkosti nebo i v hlubokém týlu.

Dalším možným případem nepřímého působení je snižování odolnosti osob i techniky v důsledku:

- účasti letectva v psychologické válce (shoz letáků, tiskovin apod.);
- snižování psychické odolnosti při uvědomění si nebezpečí, plynoucího z leteckých úderů;
- rušení rádiových, radioreléových a jiných technických prostředků rušiči, umístěnými na palubě letounu;
- snižování fyzické odolnosti příslušníků míst velení nevyspáním při systematické činnosti nepřátelského letectva;
- působení na organizační strukturu míst velení. Např. zvětšováním vzdálenosti jednotlivých pracovišť, oddělení a skupin se ztěžuje práce štábu, zamořením prostoru se může zvýšit počet přemístění míst velení apod.

Tyto možnosti nepřímého působení nepřátelského letectva na odolnost míst velení by bylo nutné podrobněji rozpracovat, zejména s důrazem na vyhodnocení účinku a tím i důležitosti tohoto vlivu.

V případě rozpoutání a vedení války je nepřátelské letectvo důležitým prostředkem umlčování a ničení míst velení, zejména operačního stupně. Při vedení bezjaderné války je prakticky jediným prostředkem plnění uvedených úkolů. Hlavní úderná síla taktického letectva je stíhací bombardovací letectvo, které se vyznačuje vysokou rychlostí letu, vysokou únosností a doletem. Pravděpodobný počet vzletů spolu s používanými prostředky ničení umožňuje vážně narušovat celý systém velení od stupně front až po stupeň divize.